

„Jak učit žáky kariéerně myslet“

**Strategie rozvoje kariérového poradenství
ve středním odborném vzdělávání**

**PhDr. Jitka Jirsáková, Ph.D.
IVP ČZU**

12. 12. 2022

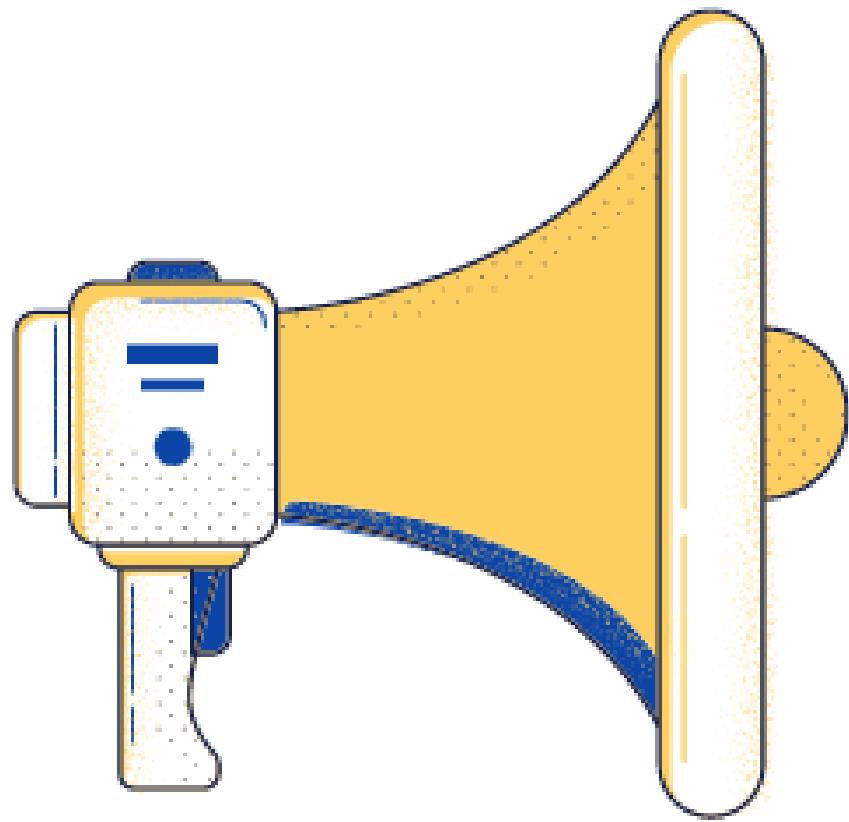

**Institut vzdělávání
a poradenství**

**T A
Č R**

Tento projekt je spolufinancován se státní
podporou Technologické agentury ČR v rámci
Programu ÉTA.

www.tacr.cz
Výzkum užitečný pro společnost.

Název projektu TL02000256 :
Návrh a implementace konceptu
a metodiky “career learning”
v odborném vzdělávání

(Design and Implementation of the Concept
and Methodology of "Career Learning" in
Vocational Education)

Trvání projektu:
02/2019 - 12/2022)

Podpořeno: TA ČR, program ÉTA

Cíle projektu

T A

Č R

Technologická
agentura
České republiky

Program **Éta**

- vytvořit a publikovat obecně použitelnou strategii, jak ve středním odborném vzdělávání efektivně implementovat kariérové vzdělávání a poradenství do ŠVP v rámci průřezového tématu Člověk a svět práce.
- dílčí cíl:
tento návrh následně ověřit a pilotně vyzkoušet na 3 vybraných středních odborných školách různého oborového zaměření.

Změny trhu práce do roku 2030

(studie srpen 2022)

- Struktura trhu se promění

- ✓ nyní **chybí cca 180 tisíc zaměstnanců**
- ✓ do roku 2030 přijde **cca 330 tisíc současných zaměstnanců o práci** z důvodu zániku jejich pracovních pozic = **reskilling a upskilling pracovníků**
- ✓ **vznikne přes 0,5 milionu nových pracovních míst**

- Pracovní síla zestárne

- ✓ do roku 2030 **naroste počet lidí ve věku 50 – 65 let o 18 %**

- Naroste množství neobsazených pozic

- ✓ nedostatek pracovníků na trhu sice do roku 2030 naroste "jen" na 190 tisíc
- ✓ poroste **až na 400 tis. v roce 2040**
- ✓ nutnost doplnění o zkrácené úvazky (senioři + matky)

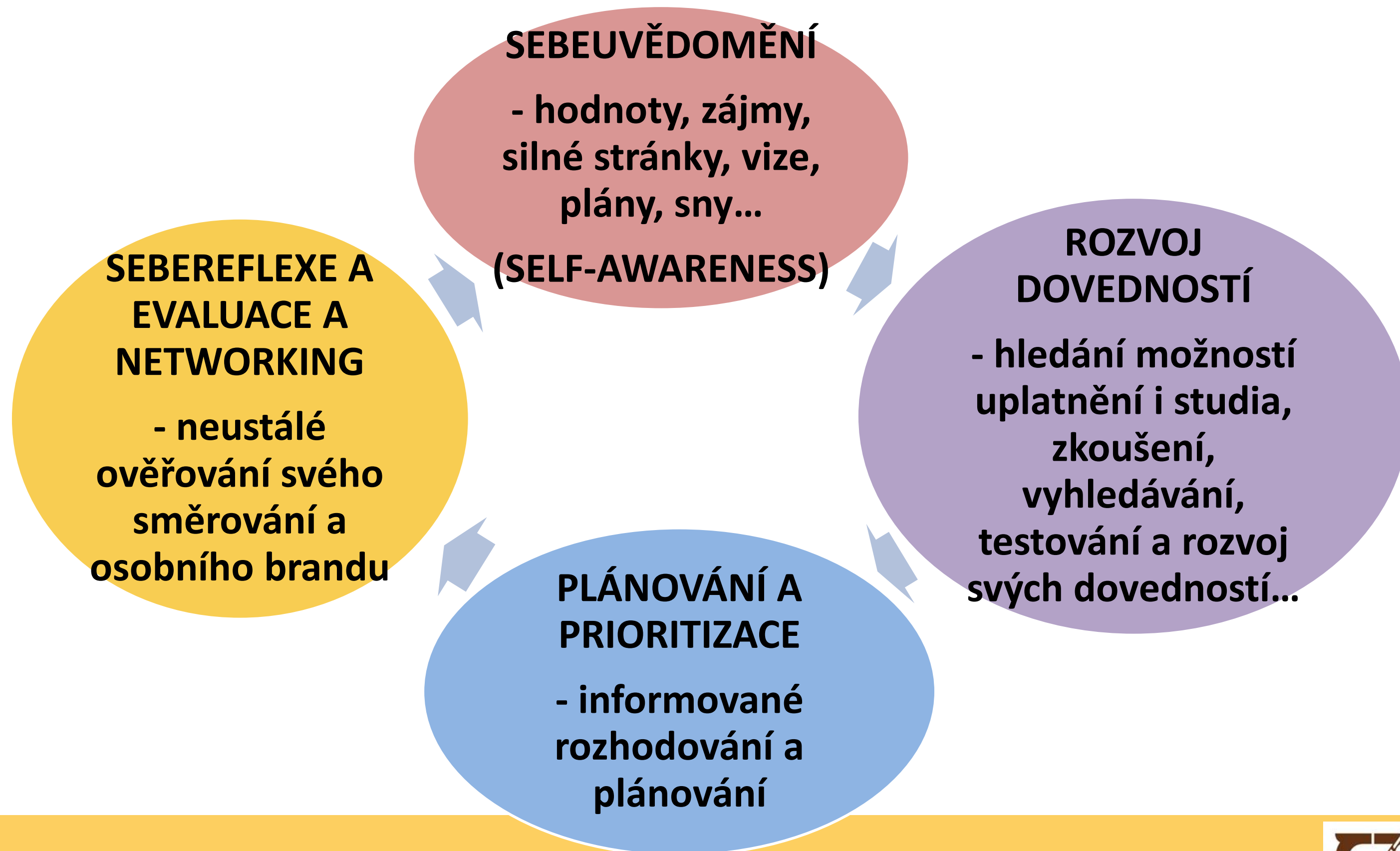

„Budoucnost českého pracovního trhu = Co čeká český pracovní trh a zaměstnance z pohledu upskillingu, reskillingu a celkové produktivity“

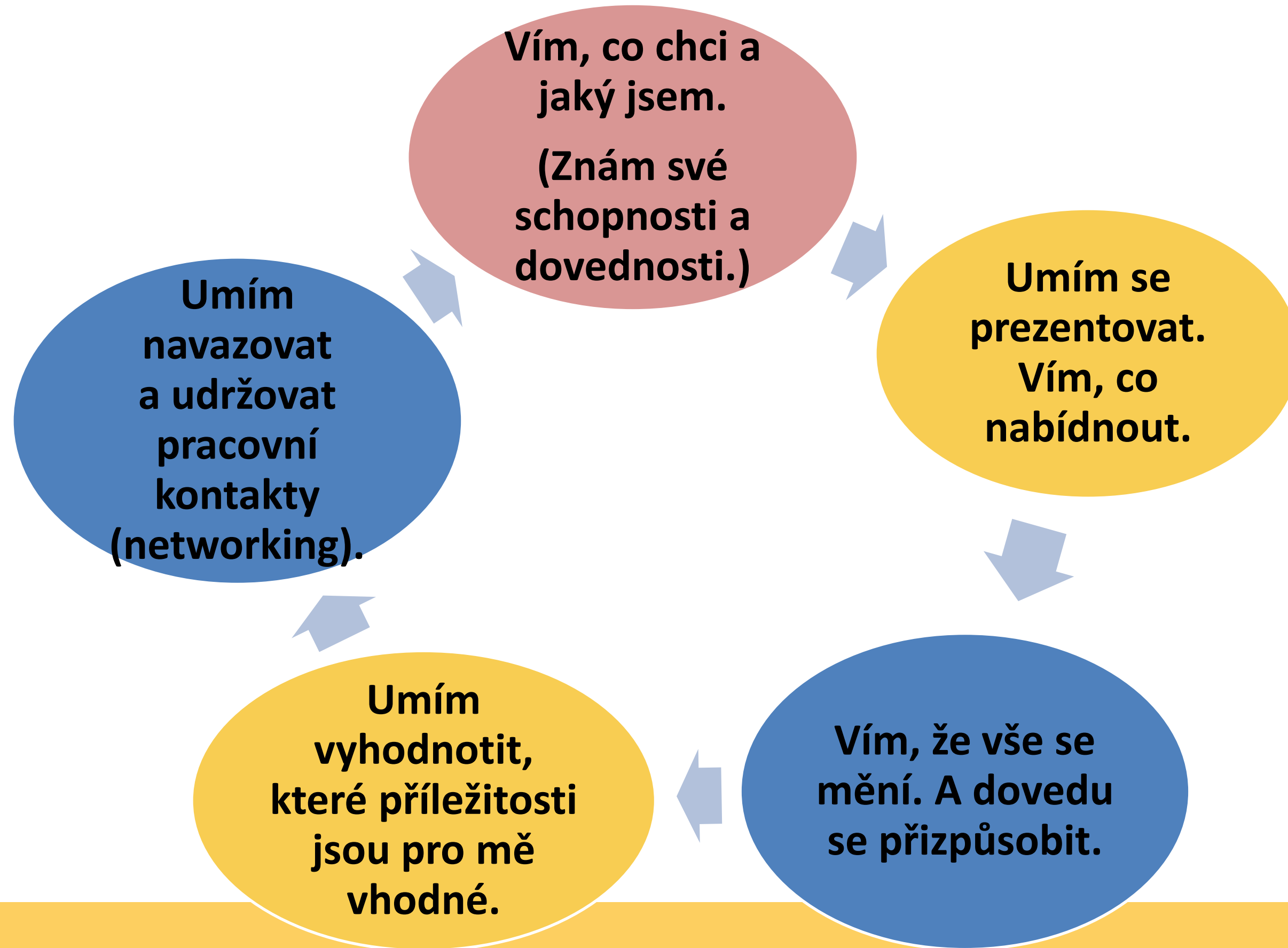
Tomáš Wiedermann, Jiří Švejcar, Matyáš Theuer Milan Vašina, Josef Müller; Srpen 2022

<https://web-assets.bcg.com/db/7d/9e4efb494d71bd3a285c296ead48/budoucnost-ceskeho-pracovniho-trhu.pdf>

Kariérní rozvoj /Career development

Profil absolventa SŠ

Proč se zabývat KV/KP???

T A

Č R

Technologická
agentura
České republiky

Program **Éta**

Žáci nemají často reálnou představu o budoucím povolání, včetně náplně práce.

Žáci neumí objektivně hovořit o svých úspěších i nezdarech.

Žáci často neumí prezentovat sami sebe jako budoucího zaměstnance.

Žáci často plánují hledání a zamýšlení o své pracovní budoucnosti až v posledním ročníku studia.

Kdo se na KP podílí?

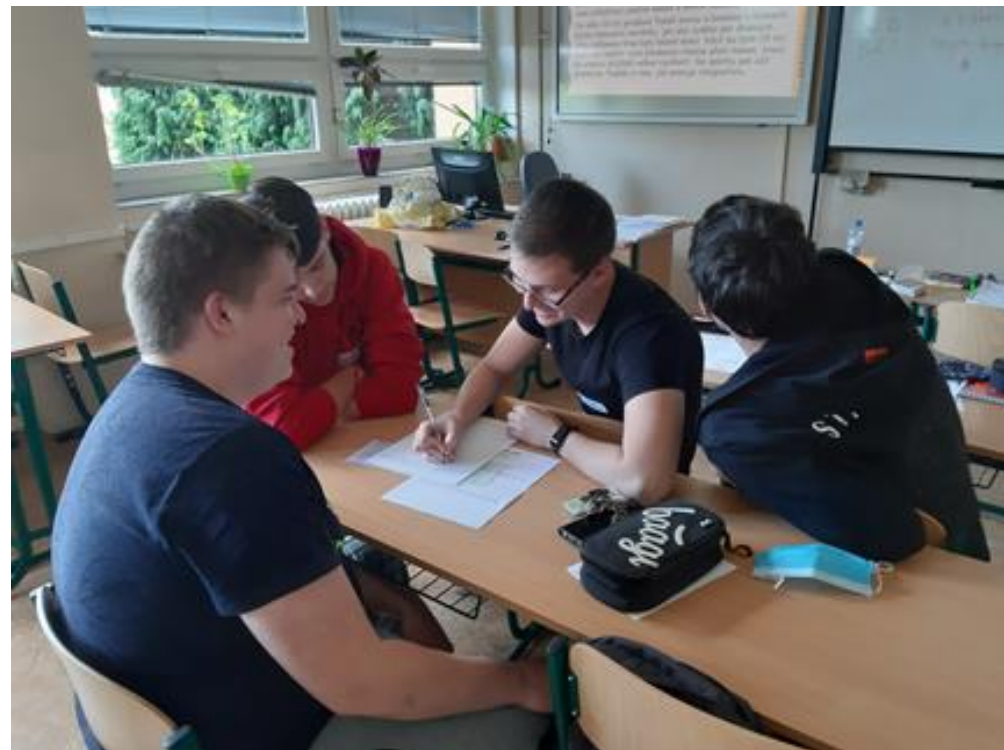
- ředitel – podpora vedení
- učitelé – spolupráce, propojení, sdílení, kontakt s praxí...
 - mezipředmětové vztahy
 - průřezové téma
 - školní kariérový poradce
- externí poradci/ lektori / zaměstnavatelé
 - kontakt s praxí/trendy
- žáci 1. – 3. (4.) ročníku

Jak realizovat KP na SŠ ???

- kombinace aktivit v různých předmětech – kreativní techniky x tvrdá data/ informace o trhu práce
- aktivní zapojení žáků a jejich pracovních i životních zkušeností
- mezipředmětové vztahy
- propojení znalostí a dovedností s praxí
- besedy/setkání s odborníky z praxe
- evaluace školních praxí

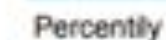
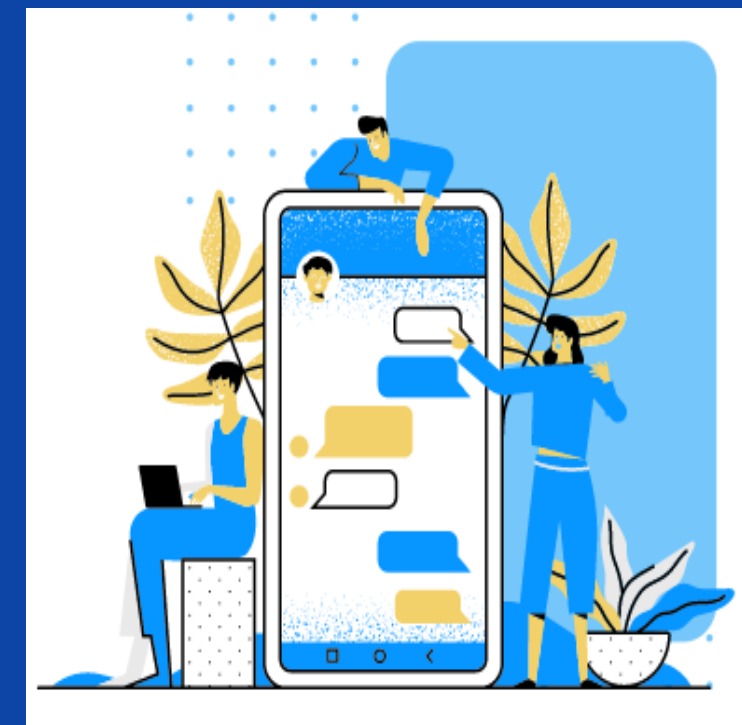

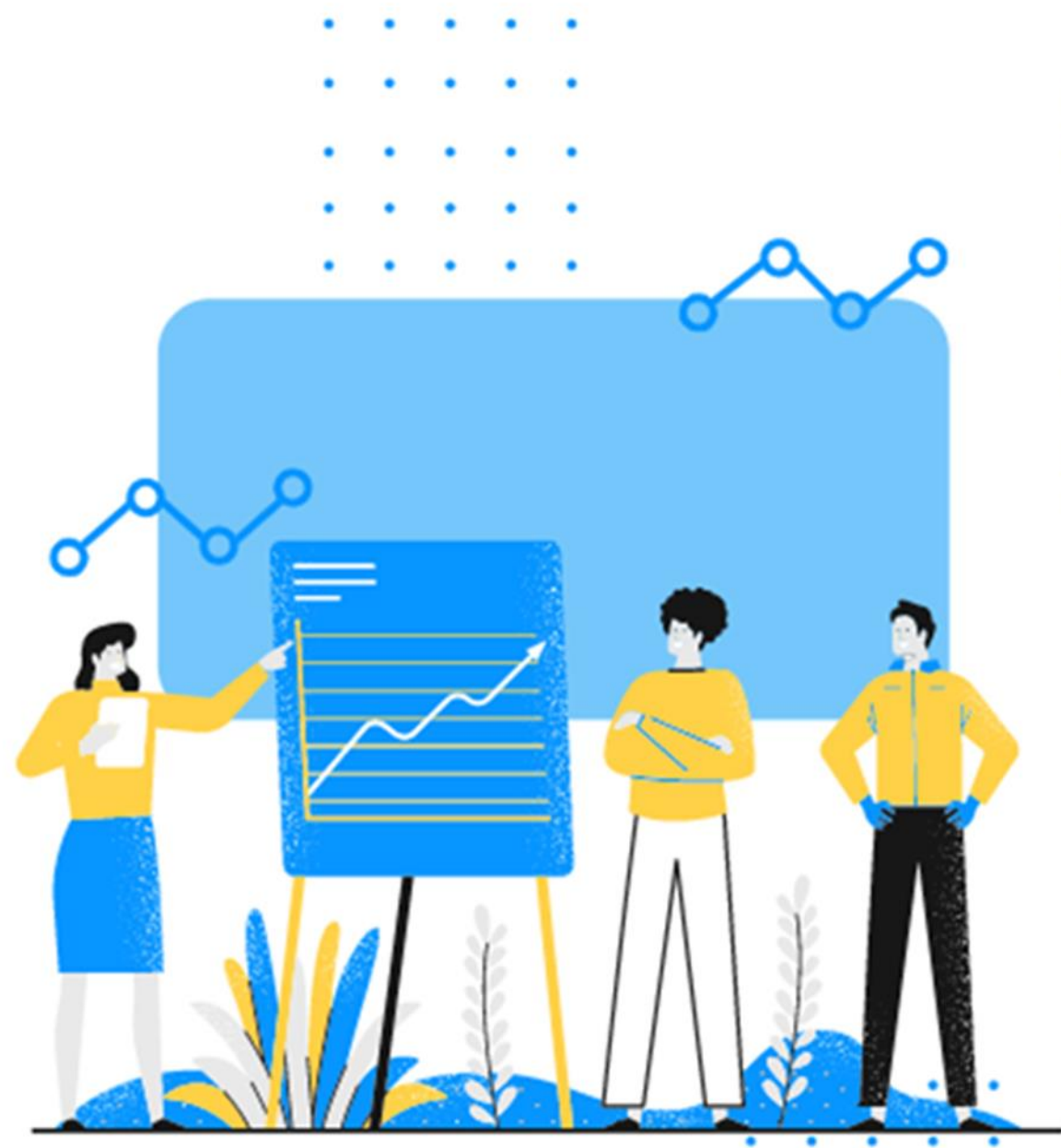
Aktivity ve výuce

© 2006 The Authors
Journal compilation © 2006 Blackwell Publishing Ltd

- **mapování vlastních kompetencí, zájmů = důkazy kompetencí**
- **kariérní směřování, vize, plány**
- **sebe prezentace (osobní brand)**
- **pracovní hodnoty**
- **příprava na trh práce (legislativa, CV, pohovor, hledání práce...)**
- **osobnostní dotazníky**

Jak vytvořit strategii rozvoje kariérového poradenství / vzdělávání na Vaší škole?

Jsou schopni vaši žáci reagovat na tyto otázky?

Jaké jsou tvé 3 kompetence/schopnosti/dovednosti?

Kdy a jak jsi naposledy svoji kompetenci využil/a?

Co tě motivuje?

Přestav se mi v 1 minutě.

Jaké jsou tvé pracovní hodnoty?

Co potřebuješ, aby se ti dobře pracovalo?

Co jsi o sobě zjistil/a díky svým pracovním zkušenostem/praxím/stážím?

Víš, kde a pro koho bys chtěl/a pracovat?

Chtěl bys pracovat jako OSVČ? Z jakého důvodu?

Kde a jak by sis hledal/a práci?

Jaké jsou zásady při psaní životopisu?

Kariérové poradenství a vzdělávání ve škole

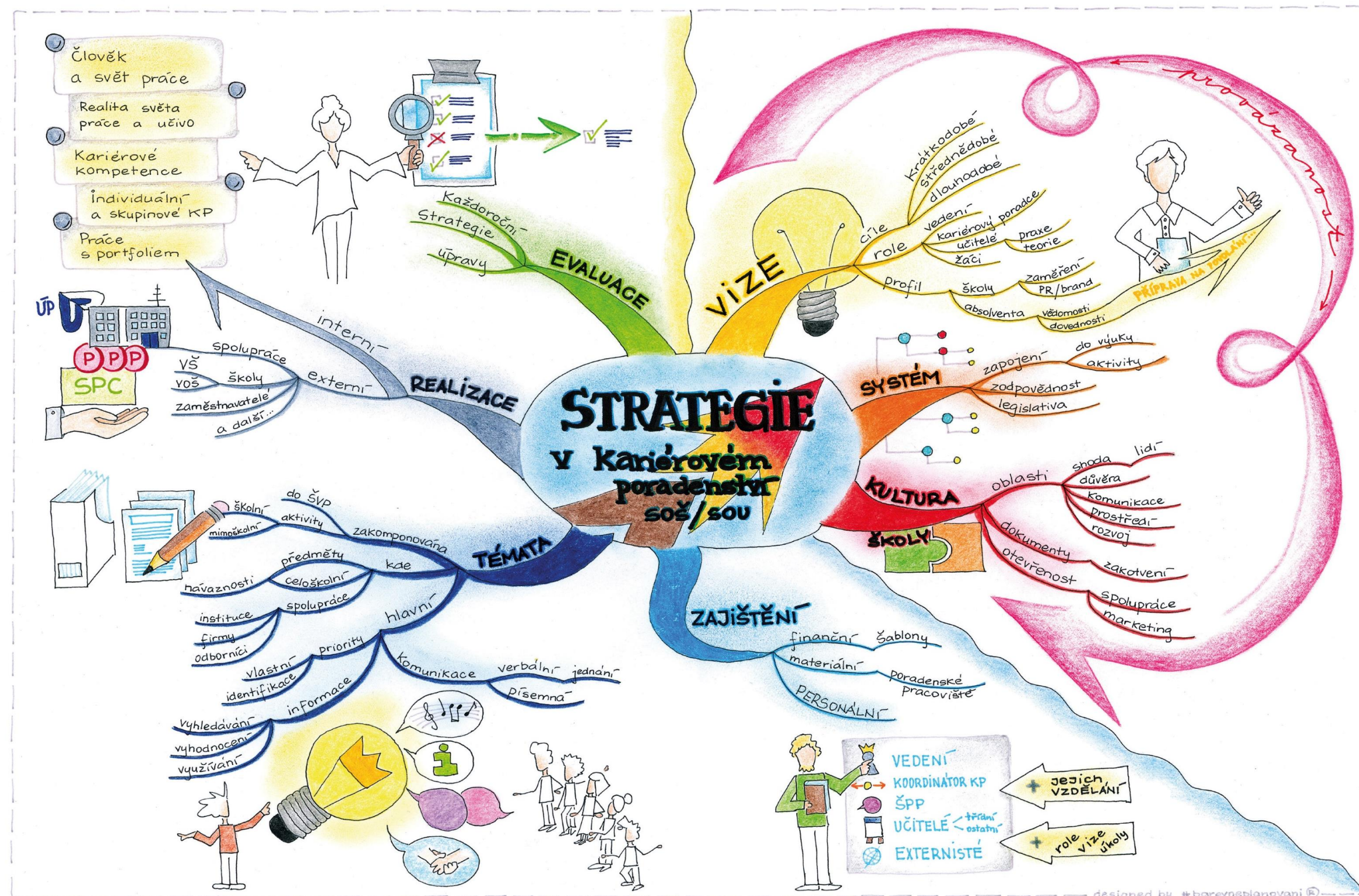
1 Vědí žáci o možnosti kariérového poradenství ve škole?

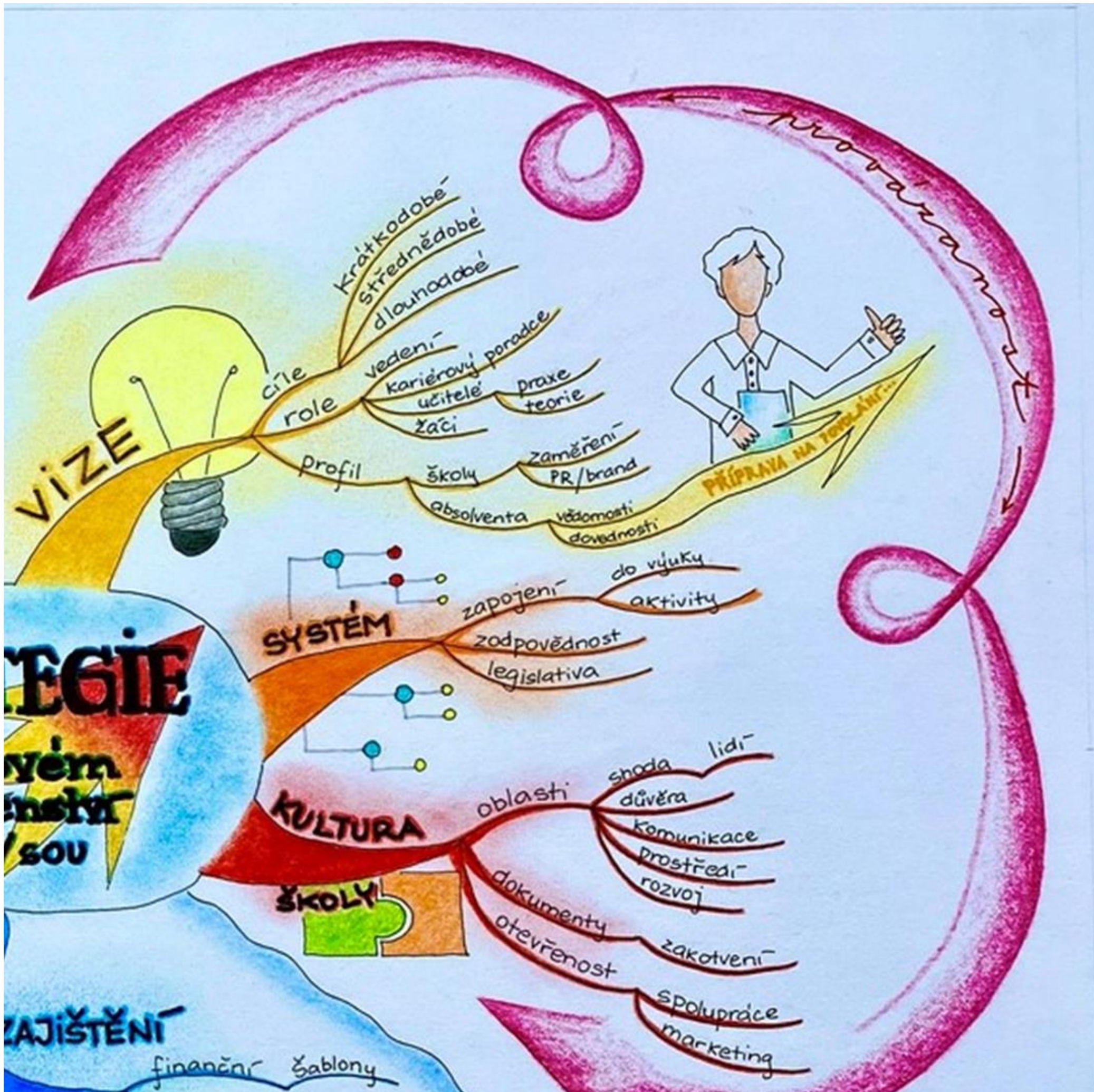
2 Kdo má dělat kariérového poradce ve škole?

3 Co může dělat každý pedagog pro rozvoj kariérového vzdělávání žáků?

4 Co se dá dělat pro rozvoj kariérového vzdělávání v každém předmětu/praxi?

**ČÍM MÁ BÝT
VYBAVEN „MŮJ“
STUDENT NA KONCI
„MÉ“ VÝUKY?**

**CO Z VÝUKY
UPLATNÍ V PRAXI?**

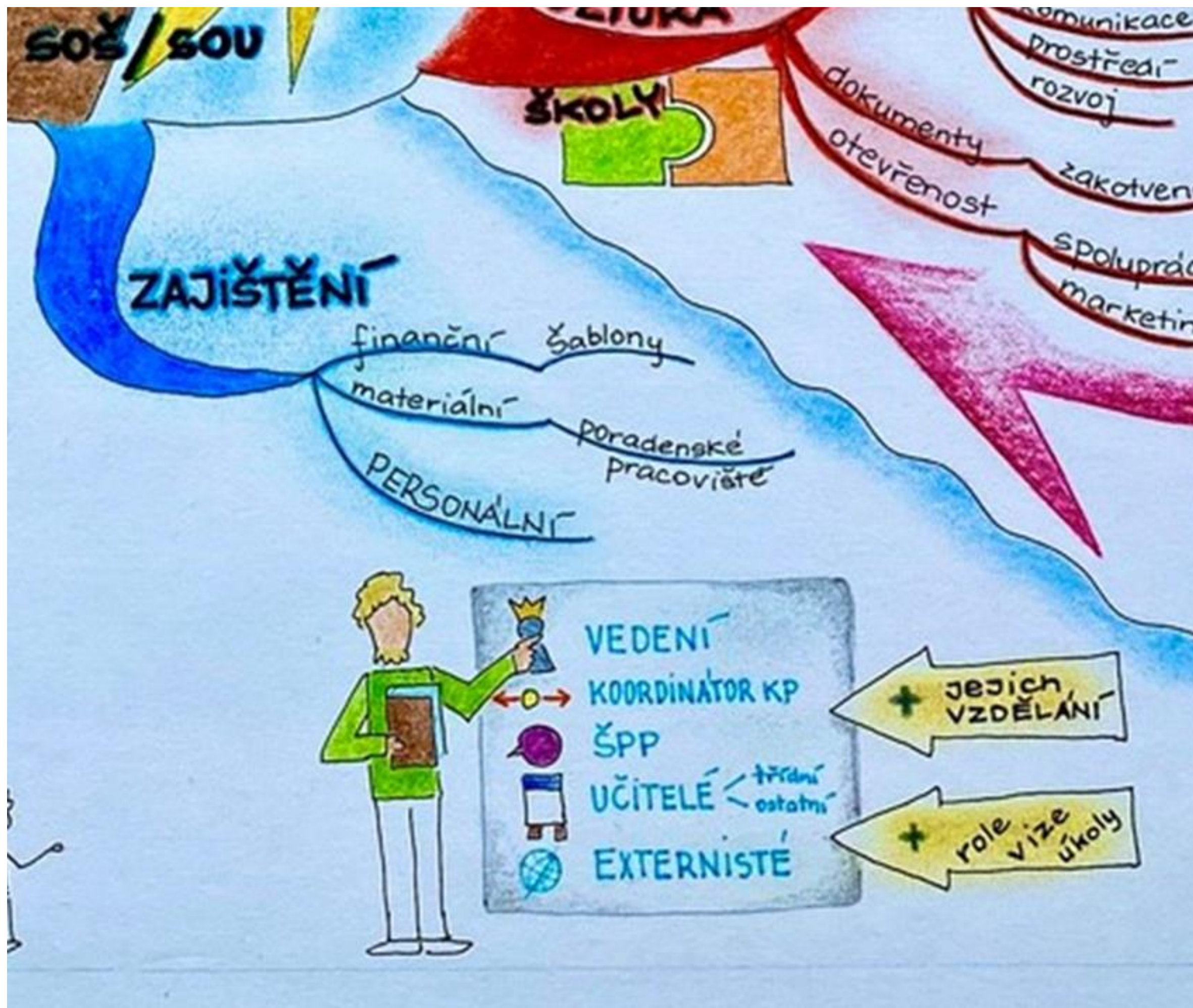
**JAKÝ MÁ BÝT MŮJ
ABSOLVENT?**

T A

Č R

Technologická
agentura
České republiky

Program **Éta**

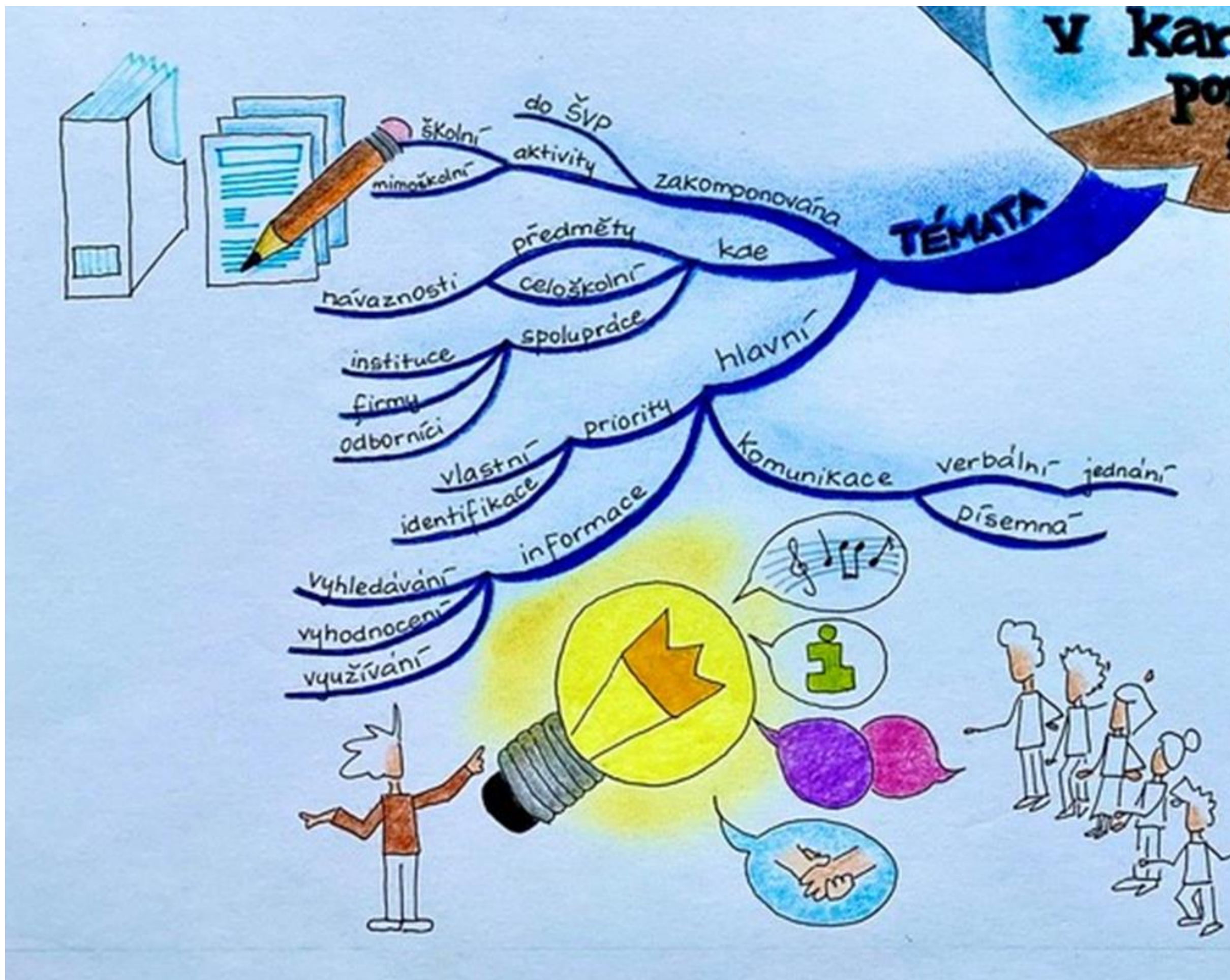

T A

Č R

Technologická
agentura
České republiky

Program Éta

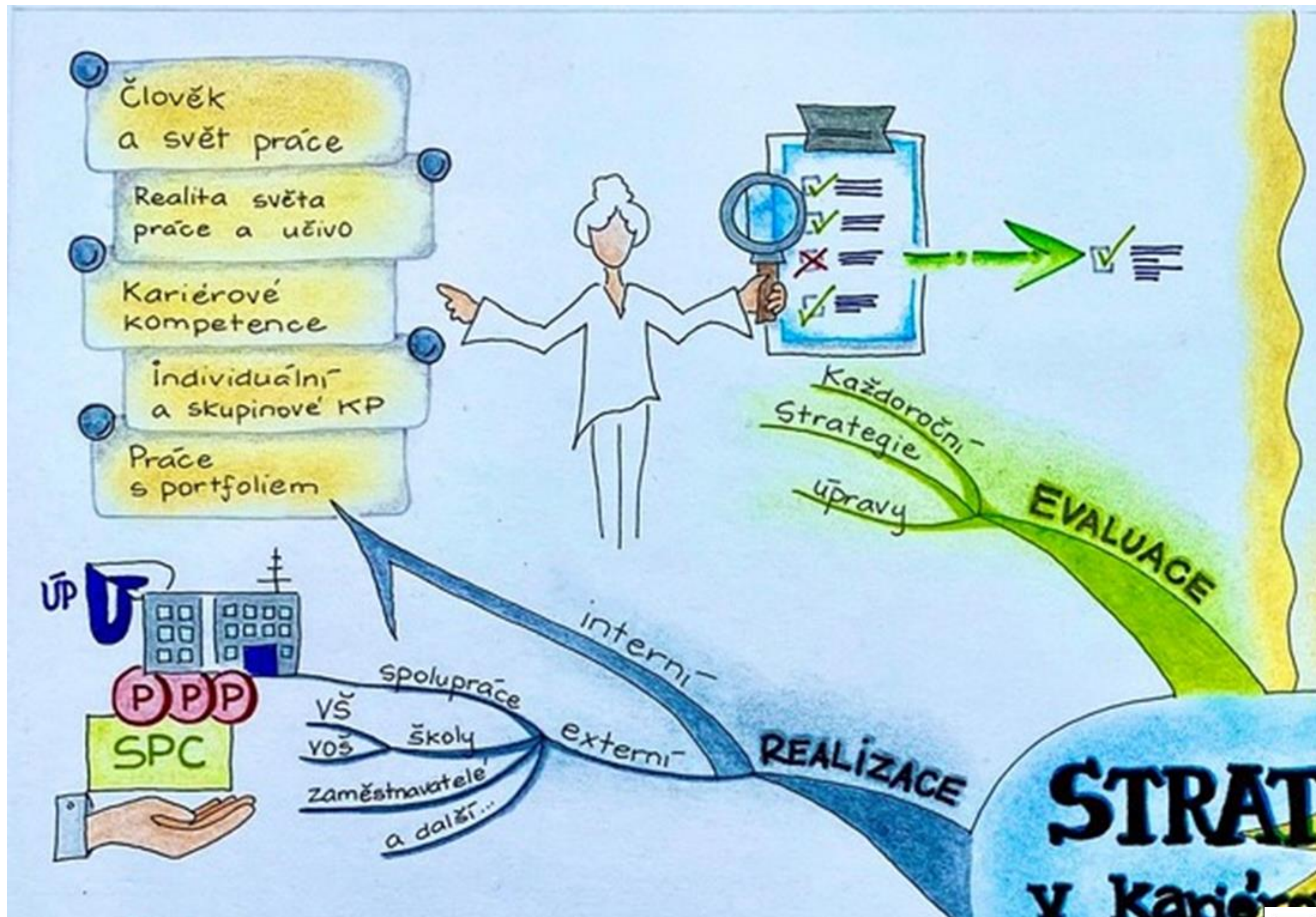

T A

Č R

Technologická
agentura
České republiky

Program Éta

T A

Č R

Technologická
agentura
České republiky

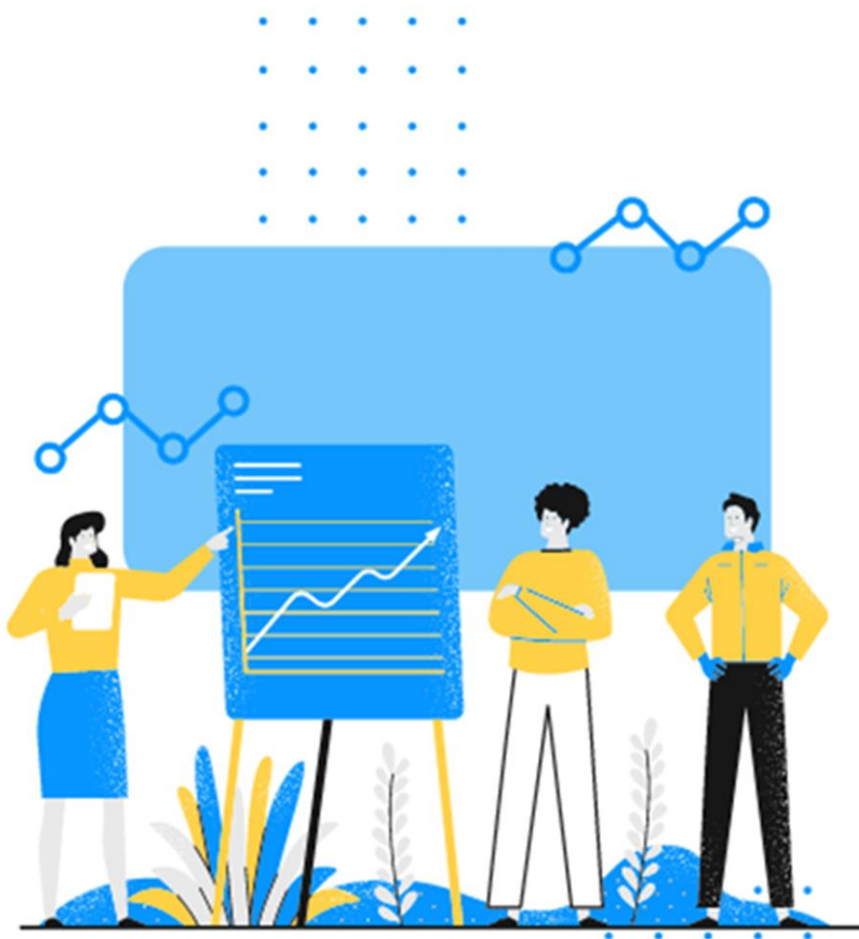
Program Éta

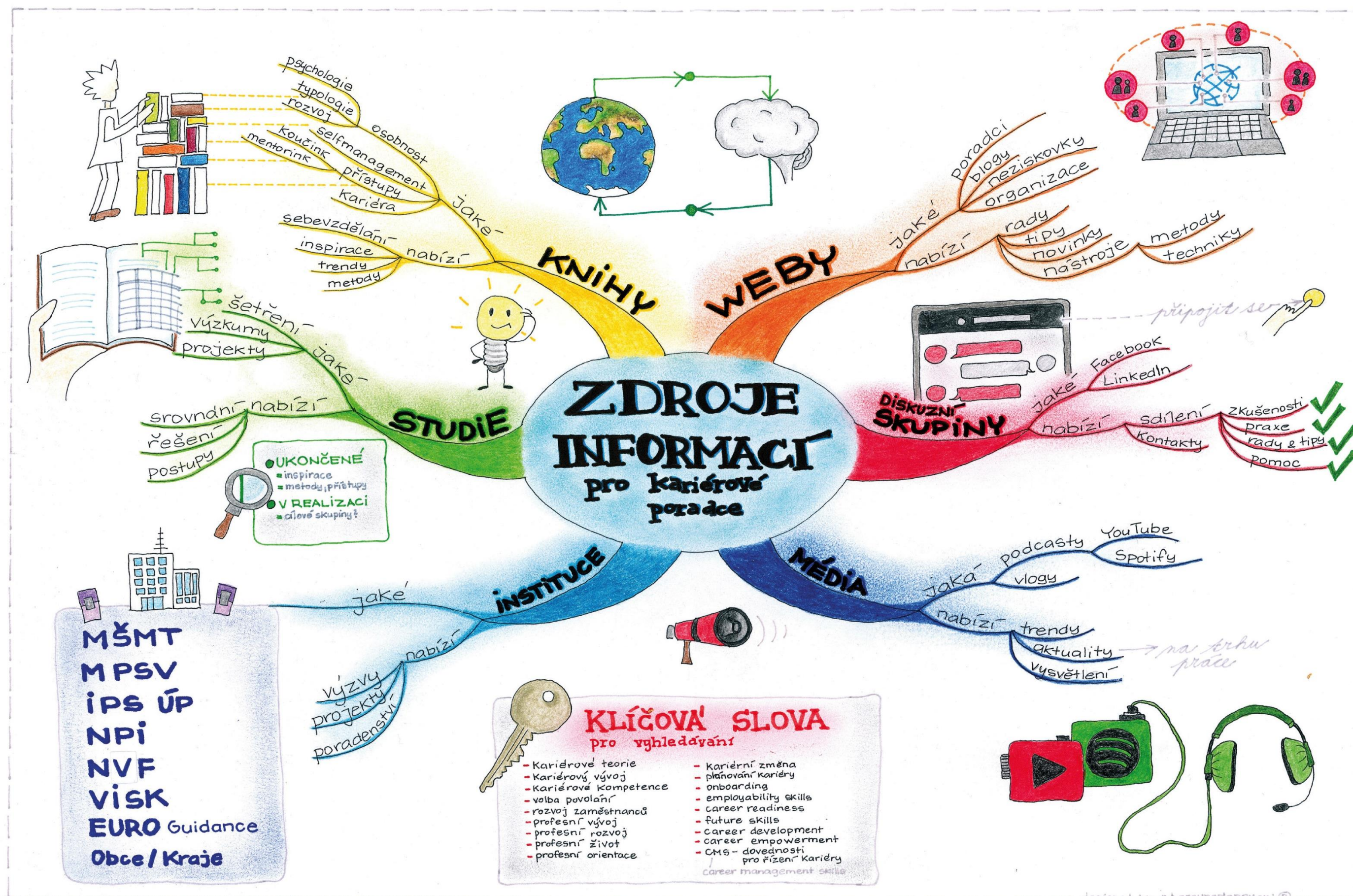

Institut vzdělávání
a poradenství

Doporučení pro nastavení strategie KP na střední škole

- Jaký je profil absolventa? – které kompetence má mít = náš cíl? Jaký je náš ideální absolvent?
 - Co tedy musíme do studentů „nasázet“ za informace a dovednosti?
- Kdo se bude zabývat KP ve škole – určit osobu kariérového poradce – identifikace vhodné osoby/učitele
 - Jak bude probíhat spolupráce vedení a tohoto učitele?
 - Jak bude tento učitel spolupracovat s dalšími učiteli/předmětovými komisemi?
 - Otázka kompetencí a financí? – šablony
 - Otázka vzdělávání pedagogů v oblasti KP?
 - Otázka aktualizace informačních zdrojů pro KP?
 - Jak bude pracovat školní poradenské pracoviště na škole? (viz metodický pokyn č.72/2005)
- Jak jsou témata z KP a rozvoj kompetencí pro řízení kariéry zakomponována do ŠVP školy
 - = realizace průřezového tématu člověk a svět práce (ve kterých předmětech a tématech);
 - = které aktivity budou do výuky zařazeny na celoškolské úrovni a co budou dělat sami učitelé ve výuce – návaznosti;
 - = jaká bude spolupráce s dalšími institucemi či firmami)
- Pravidelné plánování na každý školní rok – evaluace stávající strategie

Ukázky skupinových aktivit = online výuka

https://jamboard.google.com/d/1o2t1VuN3PEfNv28m_3tE4IzAQccFzCfesVKiGLxnIrY/edit?usp=sharing

Kariérové poradenství online

-
- **Lze realizovat – dokonce může některým žákům více vyhovovat**

-
- **Nutné upravit aktivity pro žáky – zapojit více interaktivity a úkolů pro žáky.**

-
- **Lze snadněji pozvat odborníky z praxe do výuky – časové i prostorové hledisko.**

-
- **Možnost online konzultace poradce s žáky i rodiči.**

Ondřej

pracovat jinak,
nově/moderně -
nové výzvy, pracovat
sám na sebe,
svoboda v
rozhodování, mít
rodinu

Co pro Vás znamená pojem úspěch?

Hodnoty

přátelství,
vztahy,
opora

prestiž,
popularita,
známost

svoboda v
rozhodování,
nezávislost,
výzvy

děte na internetu vhodný obrázek a vložte společně s Vaším jménem

tvorit, kreativita,
svoboda v
rozhodování, po
svém, nové výzvy,
jinak, vzdělávání,
spolupráce, sdílení a
rodina

Jitka

dělat, to
co mě
baví -
úspěch

Luboš

mít kolem sebe
přátele, lidi, kterým
věřím, kvalitní
vztahy, mít stále
radost ze života, mít
ráda za to, co mám

Gradi

popularita, dát
o sobě vědět,
být vidět

Robin

cestování,
možnost
volby, svoboda
v rozhodování,
nezávislost

Mariia

úspěch zleží na mě,
má aktivita,
otevřené možnosti,
svobodné
rozhodování

Matyáš

rozvaha v
rozhodování,
pomalou, ale
jistě,
prověřování
nasměrování

Dan

ocenění od
druhých,
překonat své
limity

Eliška

vytrvalost,
plánování a
dosažení cíle

Míša

pro úspěch je třeba
něco udělat - vlastní
aktivita, svoboda v
rozhodování a
směrování,
překonání sám sebe

lukáš

popularita,
lidé mě znají

Tadeáš

známost,
popularita

Jiří

postavení ve
společnosti,
prestižní
pozice,
splnění ambicí

Max

vzdělání -
umožňuje
vše
ostatní

Šimon

přátelství,
vztahy,
opora

Jiří

sportovní
úspěch-reprezentace

WIRA

Kompetence + důkaz

napište 3 - 5 svých silných stránek
+ kde je využíváte/uvést situaci

Jitka - kreativita (příprava různých školení), schopnost vyjednávání (domluva s firmami VPP), empatie (schopnost vést poradenský rozhovor, vcítit se do klienta)

Robin - Prizpusobivost (Schopnost adaptovat chovani dle situace), Prace na pocitaci (Strih videa, editace fotek), Znalost cizich jazyku (Schopnost mluvit plynule Anglicky)

Max - Spolehlivost (většinou na nic nezapomenu), Empatie (Dokážu se vžít do situace ostatních), Vytrvalost (Dokážu pracovat většinou dlouho do noci)

Matyáš - kreativita projevu je se asi ve většině věcí, nevzdávám se vždy zkouším najít nějakou možnost, komunikace - rád se bavím o všech tématech, umím se přizpůsobit okolnostem

Luboš - komunikace (bavím se prakticky s kýmkoli), Přijdu vždy přesně na čas, někdy jsem celkem kreativní (umím si představit a vymyslet některé věci)

Simon: Komunikace(Ukecano st. Dokážu se bavit s každým), Vyčůranost(Pokud udělám něco špatně, okecám to co nejvíce můžu), Vyjednávání, domluva(Souvislost s komunikací. Domluví a vyjednám vše. co je třeba) koně

Eliška: komunikace, vyjednávání s lidmi, vytrvalost, nezlomnost, snadno se dokážu prosadit, vymýšlení různých řešení, improvizace, schopnost odhalit slabé stránky člověka

Ondřej- samostatnost a schopnost řešit problémy různého typu. dobrá chápavost funkcí počítačových technologií a linuxu. spravovatel vlastního domácího serveru. umím dělat 3D modely

skladani pisni); Znalost cizich jazyků (dorozumění se ve 3 jazycích - čeština, angličtina a francouzština); Společenská odpovědnost/jednám v zájmu druhých - umím dát potřeby ostatních před ty své (ve videohře dám

Daniel Šmíd - plánování (narozeniny, PC hry),time management (celého dne),schopnost prace v týmu (hry, škola, kamarádi, deskové hry), hraju lidem pro radost cokoliv chtějí (k narozeninám, svátku atd)

Mira- Vsechno okecam (kdyz neco zkazim dokazu to napravit), Komunikace bavim se rad a skymkoliv, Kreativita umim vymyslet.. čepu ruke

lukáš - přizpůsobilost (dokážu se přizpůsobit většině věcí), chování (respektuju všechny a všechno dokud si to zasloužím), samostatnost (rád pracuji samostatně a většinu věcí prostě preferuji samostatně)

Michaela- kreativita(zájem o umění, tvoření, tvorba vlastních tanečních choreografií), Spolehlivost(snaha plnit vše co slíbím, plnění úkolů), samostatná práce (raději pracuji samostatně než ve skupině)

T A
Č R

Technologická
agentura
České republiky

Program Éta

Co mě naučila situace ohledně Covid-19?

Co jsem díky corona-situaci pochopil/a?

Co mi tato situace dala pozitivního x negativního?

Co jsem si uvědomil/a o sobě? (které své silné či slabé stránky)

iel Šmíd - psát si s
i na serverech.
it si snima. Hrát s
a. Udržovat
takt, ze kdykoliv
u chtít budu moct
t. Každý 2 hodiny
trolovat bakaláře a
i podobně věci tomu podc

Jitka - potřebuji svůj
prostor a čas o
samotě. Jsem
schopná
multitaskingu a
přizpůsobit se situaci,
jaká je. Naučila jsem
se používat nové IT
nástroje. :-)

Matyáš: trávit hodně
času s rodinou moc
nejde, takže chodit
víc ven a využít
každou chvíli

Jrika- Že
přátelství a
vztahy s
ostatními jsou
velmi důležité

Max- Hrát
více
videohry

Míša- hraní nových
her, Častější
procházky se psem,
více se bavím s
bratrem, zhoršení
vztahu s rodiči

lukáš - svět není jen
růžovej. ztratil jsem
všechny sociální
schopnosti které
nyní obnovuji. na
druhou stranu jsem
si uvědomil co jsem
za člověka za což
jsem rád

Eliška: doba
covidová mě naučila
že jsem nejradši
sama a nevádí mi
dlouhou dobu
nikoho nevidět,
vystačím si sama se
sebou

Robin - Ulevila mi ze
stresu z fyzického
kontaktu ve škole. Líbí
se mi možnost
nedojíždět nikam a
cítit se v pohodlí
domova bez stresu
což mi umožňuje se
na vše lépe soustředit.

Šimon:
Chodím
mnohem víc
ven. Ať už
sám, nebo s
kamarády.

Luboš -
hrát
videohry

Mira:
Chodit
víc ven

Můj ERB - Eliška

vložte vybranou kartu do středu

**Moje
silné
stránky**

"neziomnost", řešení
problémů,
komunikace,
vyjednávání,
psychologie, tlumené
emoce, vystačení si
sama se sebou,
nebojím se projevít
svůj názor, nebojím se
kritiky, všechno vidím
realisticky, nejednám
pod vlivem emocí

**Moje
slabé
stránky**

**manuální
činnosti**

**Jak mě
vidí
druzí**

Oblíbená, ale
arogantní a
egoistická

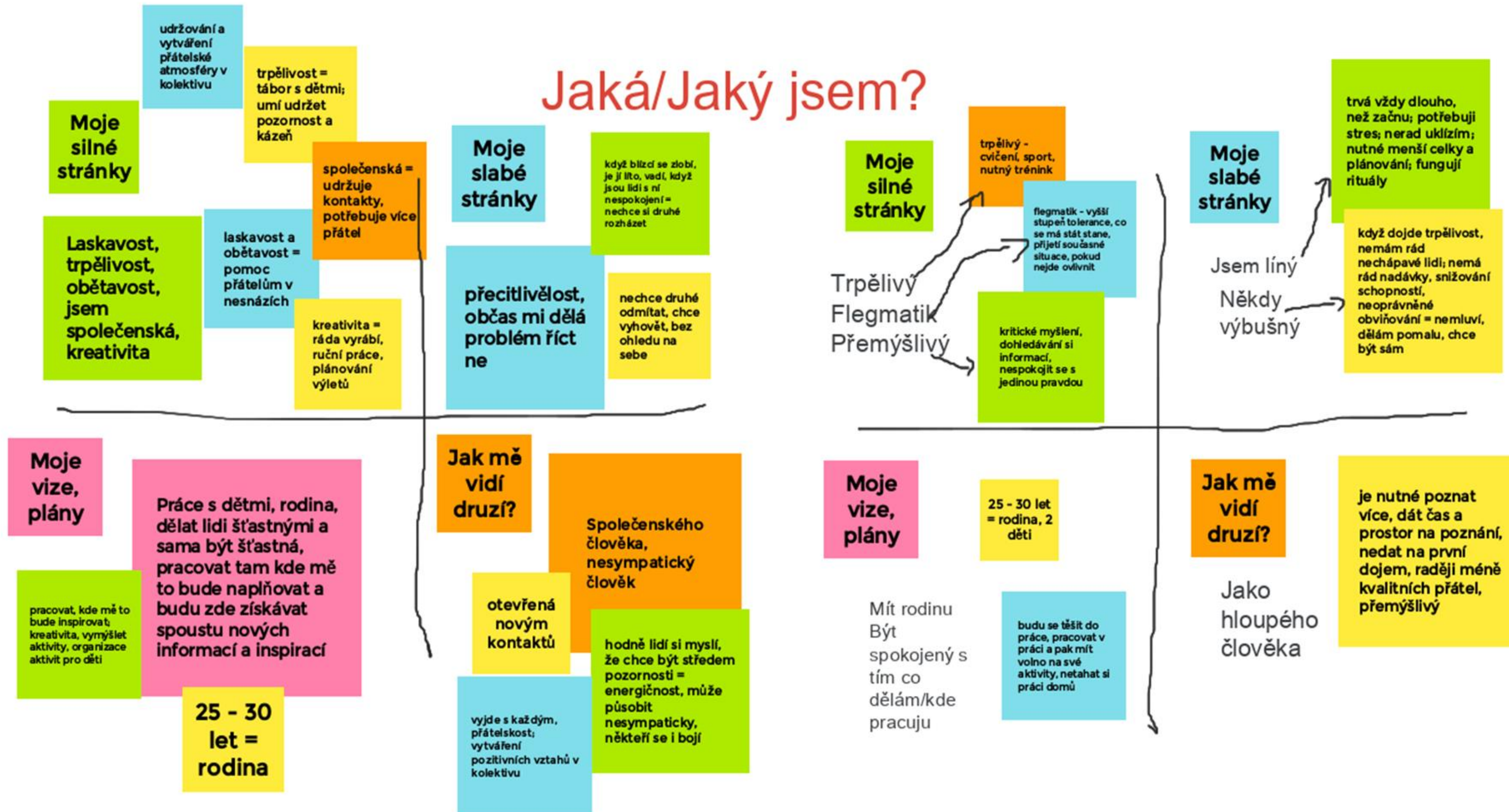
**Moje
vize/plány**

nemít rodinu a
plně se
věnovat práci

vystudovat dětskou
psychologii, a
úspěšně věnovat se
psychickým
poruchám dětí a
jejich porozumění,
odstěhovat se do
jiné země

být uznávána a co
nejlepší ve svém
oboru, ocenění od
rodiny, ostatních

Jaká/Jaký jsem?

Video - kompetence

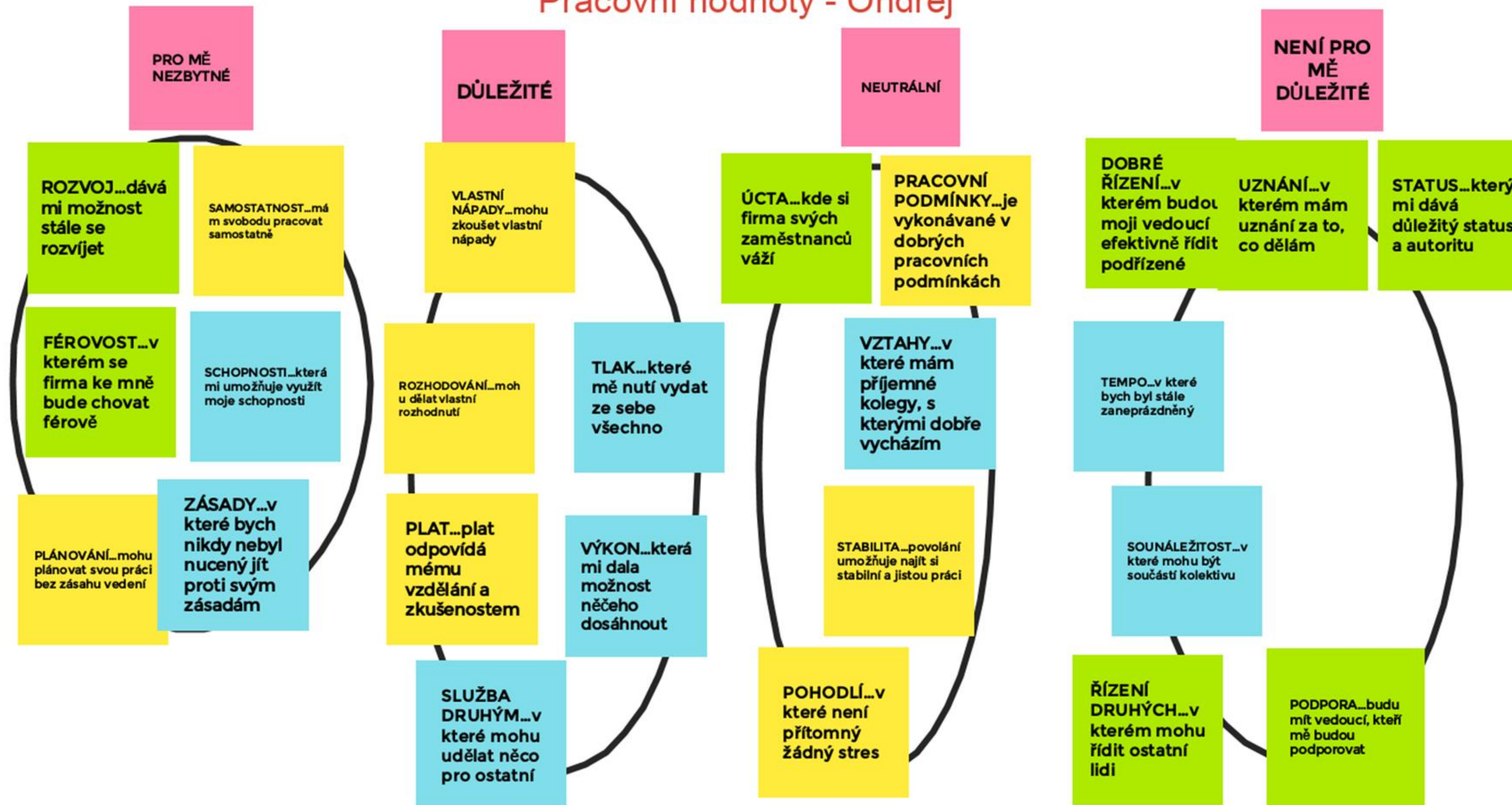
Mr. Bean

Lupiči

Pracovní hodnoty - Ondřej

Doporučení...

- Ptejte se žáků na jejich pracovní zkušenosti – co jim to „dalo/vzalo“.
- **Ptejte se, co ví o trhu práce? Co dělat, jak se orientovat/sebeprezentovat? – návštěvy Veletrhů práce.**
- Zvěte si odborníky z praxe z Vašeho oboru, ale i z příbuzných oborů – zvěte si absolventy.
 - **Upozorňovat žáky, že každá situace je může něco naučit – nutná sebereflexe!!!**
 - I koníčky/zájmy mohou být pro ně zdrojem pro sebepoznání svých dovedností.
 - **Učte žáky o sobě POZITIVNĚ mluvit!!! – vyzdvihovat kladné vlastnosti.**
 - Podporujte žáky vyjadřovat a obhajovat jejich názory.
 - **Snažte se vymýšlet takové aktivity, aby byli žáci nuceni vystoupit z jejich komfortní zóny – zvedat jim sebevědomí.**
 - Ved'te žáky k tomu, aby si vytvářeli důkazy jejich kompetencí – portfolio!!!
 - **Aby začali o sobě a své pracovní budoucnosti přemýšlet a informovaně plánovat dle situace na trhu práce. 😊**

Dotazy

—
PhDr. Jitka Jirsáková, Ph.D.

jirsakova@ivp.czu.cz

T A

Č R

Technologická
agentura
České republiky

Program **Éta**